

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ДОСТАТНІСТЮ КАПІТАЛУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Опешко Н.С.

Викладач кафедри управління фінансовими послугами
Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця

Важливою умовою забезпечення безперервної діяльності страхової компанії в умовах впливу внутрішніх та зовнішніх загроз є наявність комплексного підходу до управління достатністю капіталу, який включає розроблення й реалізацію заходів щодо узгодженого управління ризиками та джерелами формування власного капіталу. Прийняття низки управлінських рішень щодо визначення пріоритетних джерел поповнення капіталу, ідентифікації та прогнозування ризиків діяльності страхової компанії, а також вибору методів їх нейтралізації є основою діяльності страховика щодо забезпечення його достатності капіталу.

Метою статті є розробка теоретичних положень та практичних рекомендацій з управління достатністю капіталу страхових компаній.

Окремим аспектам управління капіталом та його достатністю присвячені роботи: А.М. Гончаренко [1], В.В. Мануйленко [2], С.В. Павленко [3], В.В. Фостяк [4], В.М. Ходиревської [5] та ін. Втім, питання щодо формування системи управління достатністю капіталу страхових компаній залишаються недостатньо дослідженими.

Як будь-яка інша система, управління достатністю капіталу страхової компанії складається з керуючої підсистеми – суб'єкта управління, мети управління, керованої підсистеми – об'єкта управління та фінансового механізму. Оскільки достатність капіталу є важелем, за рахунок якого здійснюється державне регулювання та управління діяльністю страхової компанії, необхідно розрізняти суб'єктів регулювання від суб'єктів управління достатністю капіталу. Вплив суб'єктів регулювання на достатність капіталу страхових компаній полягає в встановленні та контролі за виконанням: вимог до розміру статутного капіталу для отримання ліцензії на здійснення страхової діяльності; економічних нормативів, що передбачають залежність операцій страхової компанії від обсягу власного капіталу; стандартів організації та діяльності систем внутрішнього аудиту. Керівництво страхової компанії має управляти достатністю капіталу не лише для виконання обов'язкових

нормативів, а для досягнення цілей, пов'язаних з забезпеченням безперервної діяльності страхової компанії та максимізації прибутку.

Порядок визначення мети управління достатністю капіталу страхової компанії на основі узгодження інтересів зацікавлених представлено на рис. 1.

Як продемонстровано на рис. 1, власники страхової компанії мають на меті підвищення рентабельності власного капіталу, що досягається при нижчих обсягах капіталу. З іншої сторони, споживачі страхових послуг, кредитори, наглядові органи та рейтингові агентства зацікавлені у тому, щоб страховик володів максимальним обсягом власного капіталу для виконання усіх зобов'язань. Консенсус інтересів зацікавлених сторін досягається у створенні збалансованого підходу до управління джерелами формування власного капіталу та портфелем ризиків страхової компанії, що забезпечувало б найбільш ефективне використання інвестованих в компанію коштів для покриття ризиків, тобто оптимальне співвідношення між прибутком та необхідним капіталом. Відповідно до мети управління достатністю капіталом об'єктами, на які скерований вплив управляючої підсистеми, є джерела формування власного капіталу та ризики діяльності страхової компанії.

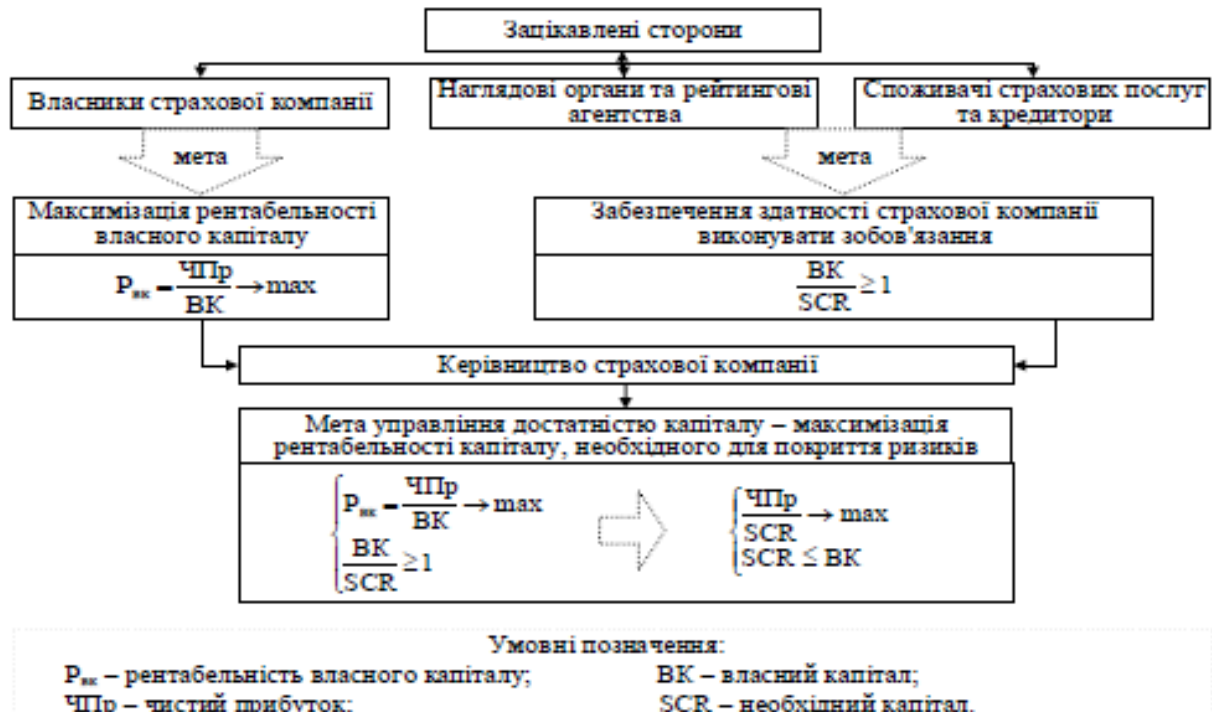

Рис. 1. Визначення мети управління достатністю капіталу страхової компанії

Фінансовий механізм управління достатністю капіталу страхової компанії є сукупністю фінансових методів, інструментів та важелів впливу керівництва страхової компанії на джерела формування власного капіталу та ризику діяльності за наявності необхідного інформаційного та правового забезпечення. Чітке розуміння й осмислення структури системи управління достатністю капіталу, місця і ролі окремих її елементів є важливим для забезпечення ефективного функціонування страхової компанії та виконання зобов'язань перед клієнтами.

Література:

1. Гончаренко А. М. Економічний зміст та етапи управління капіталом у машинобудуванні та сфері послуг / А. М. Гончаренко // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі. – 2008. – №2(2). – С. 102-112.

2. Мануйленко В. В. Система управления собственным капиталом коммерческого банка / В. В. Мануйленко // Вестник Самарского государственного экономического университета. – 2010. – №2(64). – С.73-78.

3. Павленко С. В. Управление собственным капиталом и особенности его учета в коммерческих банках Республики Казахстан: автореф. дис. на соискание академической степени магистра. техн. наук : спец. «Учет и аудит» / С. В. Павленко. – Усть-Каменогорск., 2010. – 15 с.

4. Фостяк В.В. Механізм управління капіталом банків в умовах економічної нестабільності : автореф. дис...канд. екон. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / В. В. Фостяк. – Львів, 2012. – 24 с.

5. Ходыревская Н. В. Методологические аспекты управления собственным капиталом организации [Электронный ресурс]. – Режим доступа к ресурсу: <http://auditorium.kursksu.ru/pdf/002-010.pdf>.

ФІНАНСОВА СИСТЕМА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Петрова Т.С.

Асистент кафедри фінансів
Київський національний торговельно-економічний університет

Фінансова система є вагомим інструментом соціально-економічного розвитку країни. В умовах динамічних змін